

III

S.m.balandžio mėn.22 d. iš Marcinkonių valsč.,Vieciūnų km.atbėgo ginkluoti šautuvu ir revolveriu lietuvių tautybės atbėgėliai Petrulionis Juozas, Kizys Domininkas ir Milutis Vladas; kurie papasakojo:

SSSR komisaras sušaukė pasienio gyventojus ir pareiškė,kad iki balandžio mėn.25 d.visi pasienio gyventojai atstume nuo sienos 800 m. turi apleisti ūkius ir bus išvežti į kitus kaimus.

Vieciūnų km.gyventojus išvežė į Grutos km., Gardiną, Senąją Rutą ir Naująją Rutą. Mardasavo ir Puvočių km.gyventojų turtą suveža į Marcinkonių stotį ir viską sudeda į vagonus. Sako išveš nuo sienos 30-80 klm. Druskininkų miest.gyventojus irgi išveža į gretimus kaimus.

Pasienio apsauga sustiprinta. Dauguma SSSR kareivių sulipę ant medžių stebi,kad niekas nebėgtų į Lietuvą.Raiti patruliuoja. Pasienio kaimai apsupti raitų ir pėsčiųjų patrulių. Nieko neišleidžia. Liepia negriauti trobesių. Palikti sveikas krosnis ir langus. Spėjama, kad kai kurių kaimuose apsigyvens kariuomenė.

Pasienio zonoje iškirto miškus. Dabar degina šakas ir valo zoną.

Grutos kaiman sugrūdė į vieną pirkią po tris - keturias šeimas.

SSSR patruliai stebi,kad gyventojai neperduotų jokių žinių mūsų pusėn. SSSR pusėje Mardasavo,Puvočių, Kibučių ir Trasnykų km.antrą dieną girdėti gabenamųjų žmonių verkimas.

Marcinkonių stambesnius ūkininkus ir abu kunigus išvarė į plentą akmenų skaldyti. Kunigams davė suskaldyti 8 m akmenų. Gyventojai pamatę,kad kunigai skaldo akmenis, padėjo skaldyti.SSSR kareiviai kunigų neatleido pareikšdami,kad jie pergreitai suskaldė duotą normą ir liepė jiems suskaldyti dar 8 m.

Jauni vyrai dauguma norėtų perbėgti į mūsų pusę,bet SSSR kareiviai gauda ir veža į tolimą nuo sienos Rusiją.

Atbėgėliai yra visi laukų darbo darbininkai. Visi gavo vietas pas ūkininkus. Ūkininkai iki 1940.XII.31 d.moka algos po 200 Lt ir duoda pilną išlaikymą.

Šiomis dienomis 15 atbėgusių iš SSSR lietuvių pasakoja,kad gyvenimo sąlygos SSSR užimtoje srityje esą labai

sunkios. Visos privačios krautuvės uždarytos. Vietoje jų įsteigti valdžios kooperatyvai, kuriuose jokių prekių nėra. Per visus paskutinius 7 mėnesius buvo išduota iš šių kooperatyvų gyventojams po 150 gr. muilo. Muilo kaina 160 rublių klgr. Miestiečiai kooperatyvuose gauna su kortelėmis duonos, miltų ir kitų maisto produktų, bet ir tai nevisuomet. Kaimiečiai gauna tik druską ir cukrų. Turguose produktų vis mažiau ir mažiau. Centneris rugių kainuoja 30-40 rublių. Ši kaina yra valdžios nustatyta. Visuomet ir be kortelių galima pirkti degtukus ir tabaką "machorkę". Visus buvusius prie kelių kryžius SSSR kareiviai sušaudė ir nuvertė. Marcinonių kunigai verčiami kirsti mišką ir skaldyti akmenis ir t.t. Druskininkų burmistru paskirtas Druskininkų rabino sūnus. Prie Parečės ant geležinkelio bėgių stovi apie 700 keleivinių ir prekinių vagonų, bet rusai nuo vagonų nuėmė ratus ir net linges.

SSSR valdžios organai naktimis išveža gyventojus į SSSR gilumą. Išveždami beveik visuomet išardo šeimas t.y. vyrus siunčia vienur, o žmonas - kitur. Išveždami vietos gyventojus SSSR valdžios organai siunčia į pirtį, neva tai sanitariniais sumetimais. Faktinai gi pirtyse nuo gyventojų atimami rūbai ir apavas ir pakeičiami kitais ir vyžomis. Atbėgėliai vyžas vadina "batai su ilgais šniūrais". Gyventojų manta naktimis išvežama sunkvežimiais nežinoma linkme. Dabartiniu metu SSSR steigia kolchozus, į kuriuos varu verčia rašyti pačius neturtingiausius gyventojus. Visus buvusios Lenkijos karininkus, liktinius puskarininkius, policijos tarnautojus, valdininkus ir bendrai turtingesnius žmones rusai jau išgabeno į SSSR gilumą ar baigia gabenti. Beveik visas valdiškas viešas užėmė vietos žydai. Steigiami kolchozai labai silpnai aprūpinami gyvuoju ir kitu inventoriumi.

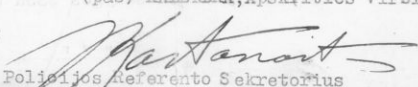
Naktį iš 24 į 25 d. į Viršrodokos kaimą buvo suvaryta daug padvų ir pradėta kaimas kraustyti. Rusų pusėje buvo girdėti gan intensyvūs šaudymas.

Atbėgęs balandžio mėn. 23 d. Antanas Kizis atgabeno su savim vieną vokiečių 98 m. karabiną Nr. 8628 R firmos F.B. Radom 1929 m. Karabinas labai surūdijęs. Matomai buvo užkastas žemėje. Tas pats atbėgėlis turėjo su savimi ir pistoletą Firmos F.N. Browning 7,65 m/m Nr. 282196 taip pat surūdijęs. Ginklai atimti.

S. m. IV. 24 d. pas atbėgusį iš SSSR baltgudį Vladimira Dorožej, kuris atbėgo vengdamas arešto ir tuo jau buvo ištremtas atgal, rasta čia pridėdami kainoraščiai ir liudijimas rusų kalba.

Priedas: 4 lapai.

(pas) KALENDRA, Apskrities Viršininkas
Nuorašas tikras:

Policijos Referento Sekretorius